український католицький часопис

МІСІОНАР

№ 11 * БЕРЕЗЕНЬ 1993

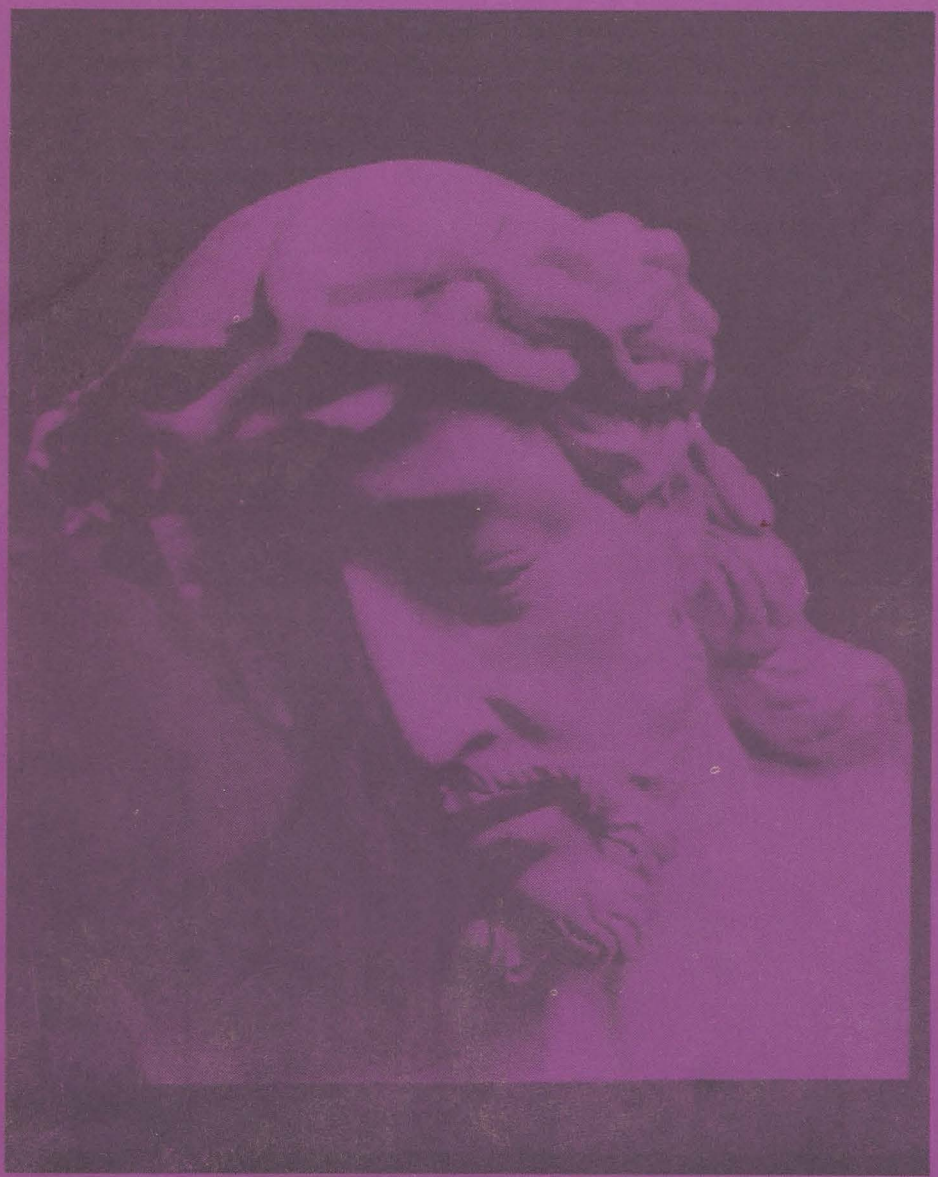

рік заснування 1897

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький місячник

Видають ОО. Василіяни

ЗМІСТ

Наміреня Апостольства молитви на березень 1

Послання Папи Івана Павла II на великий піст 1993 року 4

"Його ранами ми вилікувані..." 6
о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ

Погляд Христа 8
о. Василій Мендрунь, ЧСВВ

Благовістування Божого Царства - євангельське проповідування 9
о. Василь Дрібненький, ЧСВВ

Сенс історії і християнство 11
о. Діонізій Ляхович, ЧСВВ

Чотирнадцять стацій хресної дороги 15
Роман Брезіцький

Життя св. Василія Великого 22
Павло Аллярд

Містерія снігу 26

Поетична сторінка 27
Наші дописувачі

Бджола "Мета" 29
Легенди про Христа

Інформаційна мозаїка 31

Адреса редакції:

м. Львів, 290019
вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир оо. Василіян
тел. 72-95-69.

Реєстраційне свідоцтво
ЛВ - № 122
Зам. №

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.

● Редакція застерігає собі право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

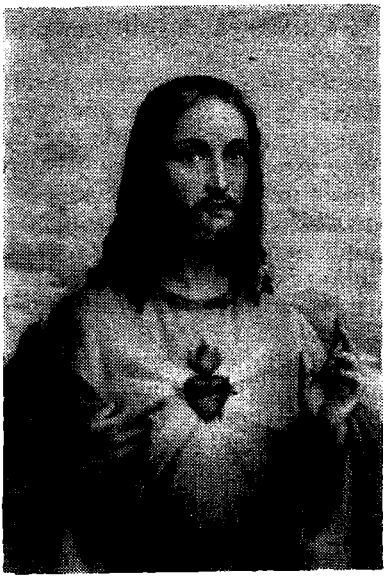

Оце, Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ.

О, божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш в Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірєннях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе Покровителю і Заступнице приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколає, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас.

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ:

Загальне: ЩОБ СВІТЛО ВІДКУПЛЕННЯ ПЕРЕТВОРИЛО НАШІ ОСОБИСТІ ТЕРПІННЯ У ДАР ЄДНОСТИ З ХРИСТОМ ДЛЯ СПАСІННЯ СВІТУ.

Часто спостерігаємо, що сучасна людина боїться терпіть, намагається їх уникнути. А коли це їй не вдається, - тоді наступає трагедія. Людина вважає себе найнещаснішою з усіх людей; часто ця людина не витримує... Вона не має сили, котра б її підтримала у тяжких випробуваннях і кризах цього життя. Все це стає ще більш драматичнішим, коли разом із нею терплять її рідні, близькі.

Христос вказав вихід із цієї, здавалося б неймовірно тяжкої і безнадійної ситуації. Він приходить до людини, як Людина терпінь, Той, котрий сам особисто пережив і перестраждав надмірно важкі терпіння. Він приходить до людини увінчаний терневим вінком наруги із зраненими долонями... Він запрошує людину йти за Ним слідом і обіцяє, що виведе людину із розпачу терпіння. І виводить...

Велике діло Відкуплення випливає з хресної смерті Христа (пор. Мк.10, 45; 1 Тим. 2, 6). Апостол Павло пише, що ми відкуплені високою ціною (пор. 1 Кор. 6, 20; 1 Петр. 1, 18-19).

Смерть Ісуса Христа є визволенням з неволі гріха, диявола, приман цього світу та перш усього з смерті. Тому свобода від тих сил, які обплутують людину і відводять від її правдивого призначення, є великим даром для кожної людини. Цю християнську свободу можна розуміти в сенсі політичному і соціальному, але найголовнішим є це, що вона завжди заторкує глибинну суть людини, - психологічно визволяє людину у всіх її вимірах. Тому це визволення є не стільки тимчасовою програмою життя, скільки повним визволенням людини; бо її ціллю є свобода людини в Бозі та у спільності з Ним. Ця свобода приходить через відновлення у Христі цього первісного зв'язку людини з Богом.

"В Ісусі Христі видимий світ, створений Богом для людини - це той світ, який, попавши в гріх, " був підпорядкований суєті" - знову увіходить у первісний зв'язок з тим самим джерелом Божої мудрости і Любови. Бо "Бог так полюбив світ, що Сина свого Єдинородного дав" (Ів. 3, 16). "Як у чоловіці-Адамі той зв'язок розірвався, так у чоловіці-Христі його знову встановлено" (пор. Рим. 5, 12-21), - пише Папа Іван Павло II в Енцикліці "Відкупитель людини".

У Христовому Відкупленні людина віднаходить не тільки цей поновлений зв'язок з Богом, але й власну гідність і велич; повноту вартості своєї людської природи, - людську величину таїнства Відкуплення. " Христос Відкупитель в усю повноту об'являє людину самій же людині. Вона - якщо так можна висловитися - є людською величиною таїнства Відкуплення. В цьому вимірі людина знаходить величність, гідність і вартість, властиві своїй людській природі." (Папа Іван Павло II, там же).

Ціле таїнство Відкуплення, а особливо страждання Христа, мають величезне значення в житті християнина. Кожне терпіння християнина набирає якісно цілком іншої цінности саме через досконале розуміння сенсу терпінь Христа. Це терпіння може бути як фізичне, так і моральне; воно у нашому практичному житті може набирати різних форм: переслідування, зневаги, бідність, послух, зречення себе у жертвенному служінні потребуючим, хвороба, смуток, самотність, моральні страждання,... вмирання у різних його проявах. Але всі ці терпіння мають вартість есхатологічну, бо стають джерелом нового вічного і щасливого життя: " Увесь час носимо в тілі мертвоту Ісуса, щоб і життя Ісуса в нашому житті було явним"(2 Кор. 4, 10). Через такі терпіння людина немов входить у саму глибину таємниці терпінь Христа і єднається з Ним. Терпляча людина через християнізацію свого терпіння отримує дар єдности з терплячим Христом, який спроможний допомагати й іншим людям, дати світло і оптимізм у щоденних життєвих клопотах. " Христос, який за всіх помер і воскрес, через свого Духа, спроможний дати людині своє світло і силу, щоб вона могла відповісти своєму покликанню" (Папа Павло VI, Енцикліка " Свою Церкву "). " Основним завданням Церкви за всіх епох, зокрема ж цієї нашої, є звертати зір людини, направляти свідомість і переживання всього людства до Христового таїнства, допомагати всім людям, щоб вони ближче познайомилися з глибинами Відкуплення, яке збувається в Ісусі Христі. Тут вона торкається одночасно також найглибшої сфери людини - сфери людських сердець і людського сумління " (Папа Іван Павло II, Енцикл. " Відкупитель людини ").

В місяці березні, в часі цього Великого посту будемо молитися, щоб,

роздумуючи про страждання Христа у місії Відкуплення, всі ми зрозуміли християнську вартість терпіння, навчилися сприймати наші великі і малі терпіння без нарікань, з вірою, мужністю і високою християнською свідомістю, постійно звертаючи свій погляд на " мужа терпінь " - Ісуса Христа. І так, поєднавши наші терпіння із найціннішими терпіннями Христа, вчинили їх даром для спасення світу і кожної людини.

Місійне: ЗА ВСІХ ТИХ, ЩО ДАЛЕКО ВІД БОГА. ЩОБ ВОНИ ЗБАГНУЛИ СЕНС СТРАЖДАННЯ МЕСІЇ СВІТУ, ЗВОРУШИЛИСЬ СЕРЦЯМИ ТА НАХИЛИЛИСЬ ДО ПОКАЯННЯ І ПОКУТИ.

Наше: ЩОБ ПЕРЕЙНЯТІ ІДЕЄЮ ХРИСТИЯНСЬКОГО МИЛОСЕРДЯ, МИ ЗРОЗУМІЛИ І ГЛИБОКО ВІДЧУЛИ ТЕРПІННЯ ЛЮДИНИ, ЯКА ПОРУЧ СТРАЖДАЄ ТА З ЛЮБОВ'Ю МОГЛИ ТЕРПЕЛИВО І МИЛОСЕРДНО НЕСТИ ЇЙ ПОСЛУГУ.

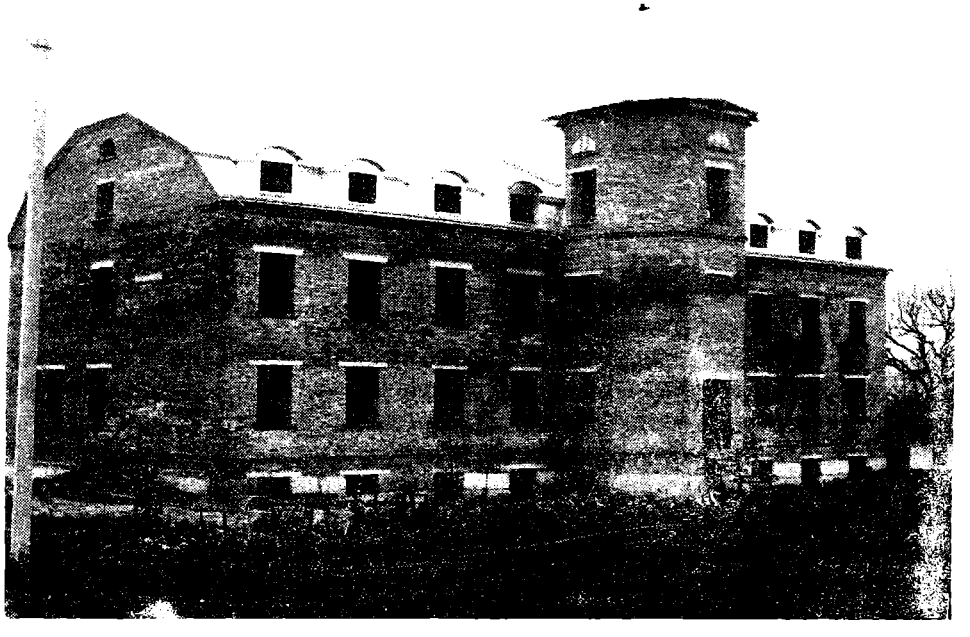

На славу Божу і добро нашого народу будується Василіянський монастир у м. Золочові.

ПОСЛАННЯ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ 1993 РОКУ

"Спраглий Я" (Ів 19:28)

Дорогі Брати й Сестри,

1. У святому часі Великого Посту Церква знову розпочинає шлях, який веде до Пасхи. З Ісусом, як своїм провідником та йдучи Його слідами, заохочує нас перейти разом з нею через пустиню.

Історія Спасіння дала пустині глибоке релігійне значення. Під проводом Мойсея і пізніше просвічений іншими пророками, серед злиднів та страждань, вибраний народ міг пережити вірну присутність Бога та Його милосердя. Вони харчувались хлібом, який сходив з неба та гасили свою спрагу водою, яка випливала з каменю. Божий люд зростав у вірі й в надії на прихід Месії-Спасителя.

На пустині також проповідував Іван Хреститель, і натовпи людей приходили до нього, щоб отримати у водах Йордану хрищення покаяння. Пустиня була місцем для навернення, приймаючи Того, Хто прийшов перемогти смуток і смерть, що пов'язані з гріхом. Ісус, Месія бідних, яких насичує благами голодних (Лк 1:53), почав свою місію, стаючи таким, як ті, що голодні та спраглені у пустині.

Дорогі Брати й Сестри - продовжує далі Вселенський Архиєрей, - під час цього Великого Посту я вас запрошую роздумувати над словом життя, яке Христос залишив Своїй Церкві, щоб бути світлом на шляху кожного з Її членів. Пізнавайте голос Ісуса, який говорить до вас, особливо під час цього часу Великого Посту, у Євангеліях, у літургійних відправах, у проповідях ваших священиків. Слухайте голосу Ісусового, який, втомлений та спраглий, при криниці Якова каже до самарянки: "Дай мені напитися" (Ів 4:7) Подивіться на Ісуса, прибитого до хреста, Ісуса вмираючого, і прислухайтесь до Його ледь чутного голосу: "Спраглий Я" (Ів 19:28). Сьогодні Христос повторює Своє прохання і ще раз переживає муки Своїх Страждань у наших найбідніших братах і сестрах.

Запрошуючи нас практикуванням Великого Посту іти шляхами любови та надії, накресленими Христом, Церква дає нам можливість збагнути, що християнське життя вимагає відречення від надміру дібр, і допомагає прийняти убогість, яка нас звільняє; дає можливість відкрити Божу присутність і прийняти наших братів і сестер з дедалі активнішою солідарністю, у щораз ширшій спільності.

Пригадайте Господні слова:

"Хто напоїть, як учня одного з цих малих тільки кухликом холодної водиці, істинно кажу вам, той не втратить своєї нагороди" (Мт 10;42). Роздумайте щирим серцем і з надією ці інші слова: "Прийдіть, благословенні Отця мого... бо я мав спрагу, і ви мене напоїли". (Мт 25: 34-35)

2. Під час Великого Посту 1993 року, щоб у конкретний спосіб здійснити солідарність і братнє милосердя, пов'язані з духовним пошуком цього особливого часу літургійного року, я закликаю членів Церкви особливо пам'ятати про чоловіків та жінок, які страждають з приводу трагічного наступу пустині на їхні землі, і тим, яким в багатьох частинах світу бракує отого суттєвого і такого життєво необхідного добра як вода.

Ми занепокоєні бачити сьогодні, що пустиня поступає й поширюється на землі, які тільки вчора були квітучими та родючими. Ми не можемо забувати, що в багатьох випадках сама людина стала причиною неродючості земель, які стали пустинею, як також вона спричинила брудніння колись чистих вод. Коли люди не шанують земних дібр, коли вони зловживають ними, то діють несправедливо, навіть злочинно, бо наслідком цього стає убогість і смерть багатьох їхніх братів і сестер.

Ми серйозно стурбовані бачити, що цілі народи, мільйони людських істот, зведені до злиднів, голодні та хворі, бо їм бракує питної води. Насправді, голод і численні хвороби тісно пов'язані з посухою і забрудненням вод. Там, де дощі є рідкістю або вимирають водні джерела, життя слабне; поступово зменшується аж до повного зникнення. Величезні зони Африки зазнають цього лиха, яке також зустрічається в деяких частинах Південної Америка та Австралії.

Очевидно, що неконтрольований промисловий розвиток та застосування технологій, які підривають природну рівновагу, завдали серйозної шкоди навколишньому середовищу і спричинили серйозне лихо. Ми ризикуємо залишити у спадщині для майбутніх поколінь трагедію спраги й пустелі в багатьох частинах світу.

Я звертаюсь із настійливим закликом великодушно підтримувати ті інституції, організації та суспільні акції, які стараються допомагати людям, які страждають від неврожаю чи посухи та переживають труднощі зростаючого наступу пустині. Я також закликаю вас співпрацювати з тими, що займаються науковим дослідженням всіх причин наступу пустині, шукаючи за розв'язкою цієї проблеми.

Нехай активна жертвенність синів і дочок Церкви, і всіх чоловіків і жінок доброї волі, прискорить сповнення пророцтва Ісаї: "Бо в пустині ринуть води і в степу потоки, і вигоріла земля стане ставом, джерела води - край спраглий" (Іс 35:6-7).

Щиро благословлю вас в ім'я Отця, і Сина і Святого Духа. Амінь.

RV-УВ

"ЙОГО РАНАМИ МИ ВИЛІКУВАНІ..."

(Ісая 53, 5)

" Його мордовано, та він упокорявся і не розтуляв своїх вуст; немов ягня, що на заріз ведуть його, немов німа вівця перед обстригачами, не відкривав він вуст."

(Ісая 53, 7)

Коли в часі Великого посту ми звертаємо свою особливу увагу на терплячу особу нашого Спасителя Ісуса Христа, то перед очима вимальовуються картини з Його життя: невинний Ісус здригається від ударів бича, знесилений несе тяжкий хрест на Голготу, падає на своїй хресній дорозі, страшна картина розп'яття; жива людина повисла на хресті, людина, котра має померти... І відчуваємо, що перед нами постає таємниця терпінь цієї людини. Чому так страждала ця невинна людина?

Ще задовго перед Христом, пророк Ісая писав про Нього: " Зневажений, останній між людьми, муж страждань, що зазнав недуги; немов людина, що перед нею обличчя закривають... (гл. 53)

Христос Бог, який був рівний Отцеві у своїй величі зазнав зневаг від звичайних смертних людей, немов би найбільший злочинець, останній з поміж людей. " ...він наші недуги взяв на себе, він ніс на собі наші болі" (там же). Сам був невинний і святий однак став " винуватий", бо добровільно, як свої власні, взяв на себе гріхи всіх людей і відповідальність за них. "Він був поранений за гріхи наші, роздавлений за беззаконня наші" (там же). Всі ці муки Ісус витерпів покірно і терпляче: "Його мордовано, та він упокорявся і не розтуляв своїх вуст; немов ягня, що на заріз ведуть його, немов німа вівця перед обстригачами, не відкривав він вуст " і тому був таємничим і незрозумілим для своїх сучасників. Пророк із здивуванням запитує: "Хто з його сучасників думав, що його вирвано з землі живих і що за гріхи народу свого його побито аж до смерти?" Ісая зразу ж дає відповідь і відкриває таємницю страждань Христа: " Та Господь хотів придавити його стражданням" бо "... слуга мій виправдає багатьох, їхні беззаконня понесе на собі "(там же).

Христос досконало і точно виконав все те, що Йому призначив Отець і тим сповна заплатив за наше оправдання; Він довершив велику місію спасіння - Відкуплення світу: "Кара, що нас спасає, була на ньому, і його ранами ми вилікувані" (там же).

Напередодні хресної смерті Христос з оптимізмом говорить своїм учням про сенс своїх страждань і закликає їх сприймати терпіння бадьоро: "У світі страждатимете. Та бадьортеся! Я бо подолав світ." (Ів. 16, 32) Тим неначе прямо пов'язує свої страждання із стражданнями своїх послідовників, тих котрі збагнуть глибинну таємницю його терпінь і смерті та повірять в Нього. Ціла таємниця страждань Христа криється в Його безмежній любові до людства і до кожної людини зокрема. У Гетсиманському саду Ісус молиться: "Отче! Світ не спізнав тебе, але я тебе спізнав, а й оті спізнали, що послав єси мене. Я об'явив їм твоє ім'я, і об'являти буду, щоб любов, якою ти полюбив мене, в них перебувала, - а я в них!" (Ів. 17, 25-26). Отут бачимо величезну таємницю Божої любові, яка проявила себе через Христа і Його діло Відкуплення: "Відкупитель світу - оте страшне таїнство любові, в якому створіння оновлюється у своїх найглибших коріннях, с повнотою виправдання в людському Серці: в Серці єдинородного Сина, щоб воно могло стати виправданням для сердець багатьох людей, які, саме в єдинородному Сині, споконвіку до того призначені, щоб стати дітьми Божими і покликані вони до благодаті, покликані до любови " (Папа Іван Павло II, Енцикліка "Відкупитель людини"). Ця глибина любові спрямована від Бога до людини найяскравіше проявляється саме у таїнстві Відкуплення: "Об'явленням Отця та злиттям Святого Духа прибивається незатерту печать на таїнство Відкуплення, і цим пояснюється сенс Христового хреста і смерти... Тому й Сина, "Того, хто не знав гріха, Він за нас зробив гріхом, щоб ми стали Божою праведністю в ньому". Якщо Він "зробив гріхом" Того, хто був цілком без будь-якого гріха, то це зробив тому, щоб виявити ту любов, яка завжди є більшою від усього створеного; ту любов, яка є ним самим, бо "Бог є любов"(там же).

Бачимо, що ціла економія Відкуплення людства відкрила перед людиною глибину Божої любові, але через нього людина дізналась й про себе; про свою справжню гідність і вартість: "Христос Відкупитель в усю повноту об'являє людину самій же людині. Вона, якщо так можна сказати, є людською величиною таїнства Відкуплення. В цьому вимірі людина знаходить величність, гідність і вартість, властиві своїй людській природі. Людина, яка хоче пізнати себе до глибин, не лише згідно з безпосередніми, частковими, іноді поверховними і навіть уявними критеріями, яка хоче зміряти своє буття, мусить наблизитись до Христа із своїм неспокоєм і непевністю, своїм життям і смертю. Вона, так би мовити, повинна увійти в Нього всім своїм єством, мусить "привласнити собі" та присвоїти собі всю дійсність Відкуплення, щоб саму себе знайти" (там же).

Тож, звертаючи очі на німу муку терплячого Христа, зворушені безмежною глибиною Божої любові до кожної людини, задумаймось над своїм відношенням до Того, який колись давно, у далекій Палестині, терпів за нас, а зараз запрошує до себе кожну людину враз з її горем, терпіннями, проблемами та переживаннями, - таку, якою вона є. Він обіцяє вислухати кожну людину і полікувати її душу, бо знає людську природу і сам зійшов у найглибші сфери людини, - сфери людського серця.

о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ
ієромонах Львівського монастиря

о. Василій Мендрунь, ЧСВВ

ПОГЛЯД ХРИСТА

Розповідає євангелист Лука, що одного разу прийшов Ісус в Єрихон. Всі хотіли Його побачити. Хотів і митар Закхей. Але тому, що був малого зросту, побіг він наперед, виліз на сикомор, щоб подивитися на Нього, бо Ісус мав проходити тудою. І так сталося, що, прийшовши на те місце, Ісус глянув угору і сказав до нього: "Закхею, притьмом злізай, бо я сьогодні маю бути в твоїм домі". А на гостині Закхей устав і промовив: "Господи, ось половину майна свого даю вбогим, а коли чимсь когось і покривдив, поверну вчетверо" (Лука 19, 1-10).

А в євангелиста Марка читаємо про зворушливу зустріч багатого юнака з Ісусом. Подаю лише уривок цієї сцени.

Коли Він вирушив у дорогу, прибіг один, упав перед Ним навколішки і почав Його питати: "Учителю благий, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне?" "Чого називаєш мене благим?" - сказав Ісус до нього. "Ніхто не благий, окрім одного Бога. Заповіді знаєш: Не вбивай, не перелюбствуй, не кради, не свідкуй неправдиво, не кривдь, шануй твого батька та матір". Він же у відповідь мовив до Нього: "Учителю, я вже те дотримував змалку". Тоді Ісус, поглянувши на нього, вподобав його і сказав йому: "Одного тобі бракує: піди, продай, що маєш, дай бідним, то й будеш мати скарб на небі. Тоді прийди і, взявши хрест, іди за мною" (Марко 10, 17-22).

Інце, дорогий читачу, два приклади.

Запросив один фарисей Ісуса до себе на гостину. Аж тут жінка, що була грішниця у місті, довідавшись, що він був за столом у хаті фарисея, принесла алябастрову, повну пахощів, пляшинку, і, ставши, вся в сльозах, коло ніг Ісуса ззаду, почала обмивати слізьми йому ноги, потім волоссям своєї голови обтирати, та й цілувати ноги й мастити пахощами. (Лука 7, 36-50).

Ми знаємо, чим закінчилася ця сцена щирого покаяння і любові. Ось Христові слова: "Прощаються тобі гріхи". І далі: "Віра твоя спасла тебе; іди в мирі".

Божа мудрість радіє, здобуваючи те, чим світ погордує. Ісус приймає грішницю з невимовною ласкавістю. Дозволяє їй прийти до Себе, осмілює поглядом, хвалиться перед гостями тим, що Йому принесла.

І нарешті, пригадаймо собі, що сталося на подвір'ї первосвященика Каяфи. Так, Петро відрікся свого Учителя. І коли Ісуса переводили, Він, обернувшись, глянув на Петра, і згадав Петро Господнє слово, коли Господь йому сказав: "Петре, перше, ніж півень заспіває, ти мене відречешся тричі". І, вийшовши звідти, заплакав гірко (Лука 22, 54-62).

Дорогі Браття і Сестри! Цей самий погляд Христа спочиває на кожному з нас, і не тільки в церкві, не тільки на молитві...

Погляд доброго Пастиря, Порадника, Помічника, Вічного Бога.

Дивіться на Мене, як колись на Закхея, як на багатого юнака, як на Марію Магдалину, як на Петра...

Безперечно, Великий Піст - це особливий час, коли маємо не тільки можливість, але й обов'язок, немов зблизька, поглянути на Христа, на Його рани, на Його увінчану терниною Голову, на збичоване Тіло, на по

кручені жили і м'язи, на Його пролиту кров, на Його зранене Серце - і роздумувати...

Каже о. Скуполі, що коли вид розп'ятого Христа мене не зворушить, то вже ніколи Його не любитиму! - Які страшні слова!..

Приклад. Іван Ходига, радник Полоцький, спочатку вороже ставився до св. Йосафата. Будучи випадково у Витебську в днях убивства, у цікавості пішов на ріку Двину, а побачивши мертве тіло (св. Йосафата), сокрушився серцем, кинувся допомагати, тримав заслону над тілом, як його вдягали, і став почитателем Святого. Зазнав від нього чудесного рятунку, коли поранений ворогом мало не потонув у ріці.

Погляд на Святого - і яка переміна! А тут погляд на Христа! Подивімося на Його рани. Це так зранили Його наші гріхи, це так зранила Його любов до нас!

І хочби ти, дорогий Брате, відчував у душі, що є байдужий до справ Божих, як Закхей, і обтяжений гріхами, як Марія Магдалина, і мав нещастя відректися Христа, як Петро, - то все-таки не падай у відчай, а з надією поглянь на розп'ятого Ісуса і ... поцілуй Його ноги, пробиті цвяхами...

І настане переміна, обов'язково настане! Ісус прийме тебе і усе простить.

Тоді напевно, дорогий Брате, заплачеш, як Петро, та й зробиш геройську постанову, як Закхей; тоді напевно намастиш Христові ноги миром своєї любові, як це вчинила Марія Магдалина. Напевно так зробиш!

Ось що значить поглянути на Христа! Ось що значить відчути на собі Його ласкавий погляд!

...Побачили пастухи Ісуса - і в Нім пізнали Бога. Побачив старець Симеон Ісуса і сказав: "Нині відпускаєш слугу твого, Владико, за Твоїм словом у мирі, бо побачили очі мої спасіння Твоє..."

І ми, дрогі Браття і Сестри, піднесім очі до Ісуса і скажімо з псальмоспівцем: "Очі мої підвожу я вгору, звідки прийде моя допомога". Амінь.

о. Василій Дрібненький, ЧСВВ

БЛАГОВІСТУВАННЯ БОЖОГО ЦАРСТВА - ЄВАНГЕЛЬСЬКЕ ПРОПОВІДУВАННЯ

В *ся вселенна створена Господнім словом - духом уст його вся сила її ... Він промовив і воно створилося; сказав, і воно повстало.* (Псалом 33, 6,9) Ось так псалом оспівує всемогутність Божої й життєдайної сили Божого слова.

Коли воно так у природному світі, то що сказати про силу й успішність Божого слова в надприроднім порядку?

Давні Отці Східньої Церкви, що відзначалися своєрідною глибокою пошаною до Божого слова і його проповідування, створили специфічний і таїнственний термін "керигма", що має подвійне значення, а саме: а) голошення чи, докладніше, проповідування Божого слова; б) другий і важливіший елемент - це рівночасна дія притаманної Божої сили Всесвятого Духа, що діє на кожного слухача Божого слова, зроджуючи чи скріплюючи особисту християнську віру. Іншими словами, це таїнственна Божа сила, що оживляє мертву буквальність слова й робить його живучим у людському серці.

Із цього погляду, проповідуване Боже слово має надзвичайну силу, *"воно гостріше від усякого двосічного меча; воно проходить аж до розділу душі і духа, суглобів та шпіку, і розрізняє чуття та думки серця. Нема сотворіння, схованого від нього; все голе й відкрите перед очима того, кому маємо дати звіт"*. (до Євреїв 4, 12-13)

Синонімами грецького слова *"керигма"* - це *"євангелізація"*, або - буквально по нашому - *"благовістування"* чи *"проповідування"* Божого слова.

Мета проповідування чи благовістування Божого слова - це спасіння душ, що в свою чергу веде чи причиняється до здійснення чи поширення Божого Царства на землі.

Предметом благовістування (проповідування, *керигми*) - є передусім спасаючі євангельські події Воплочення Сина Божого, його Різдва, Богоявлення, спасаючі страждання й розп'яття Ісуса Христа, та таїнственна й Божа подія його Світлого Воскресіння - а також і спасаючі вічні Божі правди Христового Євангелія відносно Божого Царства на землі.

Першим благовісником був Св. Іван званий Предтечею, що *"проповідав Євангеліє Боже, кажучи: - Сповнився час, і Царство Боже близько; покайтеся і вірте в Євангеліє"*. (Марко 1:14-15) *"Закон і пророки"*, - сказав Христос, - *"були до Івана; від того часу благовіститься Царство Боже"*. (Лука 16:16)

Ця надприродна сила й успішність проповідування Божого слова ядерно з'ясована в Книзі Пророцтва Ісаї:

"Прихиліть ваше вухо й прийдіть до мене, слухайте, щоб душа ваша могла жити!"

Шукайте Господа,
поки його можна знайти!
Взивайте до нього,
поки він близько!
Нехай безбожник покине свою стежку,
а беззаконник свої думки!
Нехай наверниться до Господа,
і він його пожалує,
до Бога нашого,
бо він на прощення пребагатий.
"Думки бо мої - не ваші думки,
і дороги ваші - не мої дороги,"
- каже Господь.
"Бо так, як небо вище від землі,
мої дороги вищі від доріг ваших
і думки мої вищі від думок ваших.
Як дощ і сніг сходять із неба
і не повертаються туди,
але напувають землю,
щоб вона родила й ростила
та давала насіння тому, хто її обсіває,
і хліб тому, хто їсть,
отак і моє слово,
що виходить у мене з уст,
не повертається до мене порожнім,
але чинить те, що я хочу,
довершує те, за чим я його вислав.
Так! Ви вийдете веселі,
вас приведуть у мирі. Гори й пагорби
гукатимуть веселі перед вами,
всі дерева в полі плескатимуть в долоні.
Замість тернини ростиме кипарис,
замість кропиви - мирт.
Це буде на Господню славу,
на вічний пам'ятник,
що триватиме повіки".

(Ісая 55, 3, 6-13)

Тут нам слід звернути увагу на особливішу дієвість та успішність Божого слова: *"моє слово, що виходить у мене з уст, не повертається до мене порожнім але чинить те, що я хочу - довершує те, за чим я його вислав"*.

Іще більше подиву гідним є благодатний результат керигматичного благовістування (проповідання) Божого слова: *"Так! Ви вийдете веселі, вас приведуть у мирі... Замість тернини ростиме кипарис, замість кропиви - мирт. Це буде на Господню славу, на вічний пам'ятник, що триватиме повіки"*.

Ви вийдете веселі. Вас приведуть у мирі. Це знаменито збігається з навчанням Св. Апостола Павла: *Царство Боже - це праведність, мир і радість у Святому Дусі*. (до Римлян 14:17)

о. Діонізій Ляхович, ЧСВВ

СЕНС ІСТОРІЇ І ХРИСТИЯНСТВО

Сучасний німецький філософ Г. Гадамер (1900 р.) говорить, що "появлення історичної свідомості, правдоподібно, є однією з найважливіших пережитих нами революцій по приході модерної епохи". Ми знову з погляду християнства можемо насмілюватись твердити, що не можна розуміти християнської релігії, як тільки у світлі історії, тобто історії спасіння, яка має свій початок у сотворенні світу, осередок - у Христі, а завершення - у другому приході Христа. Такі категоричні твердження підводять нас до теми "Сенс історії і Християнство", на фоні наукової конференції "Церква і Соціальні Проблеми (Енцикліка "Сотий рік").*

Сенс історії і Християнство на перший погляд, здається що це, два відмінні питання, які треба або з'ясувати, або відмінити. Однак, по суті, йде радше про дві різні сфери поняття історії: з одного боку, - філософії історії, а з другого, - теології історії. Питання можна поставити навіть у тому напрямку, де і коли людина чи суспільство почали усвідомлювати про історичне значення свого існування. Скажемо заздалегідь, що загальнофілософський сенс історії - це нове явище, здобуток модерного і сучасного суспільства, незважаючи на те, що християнство вже від свого семістського зародку побудоване на основі історії, що виражається на особовому і вільному спілкуванні між Богом і людиною.

Основою нашої праці, зокрема з погляду філософії, є не стільки джерельні матеріали, як користування загальними синтезами авторів, що ж стосується християнської сторінки, то, крім матеріалів, користуємося Документами II Ватиканського Собору і самою Енцикликою "Сотий Рік".

Подамо тільки деякі загальні і напрямні пунктири розуміння історії. Очевидно, вони не можуть бути вичерпними, але допоможуть навести на складну проблему поняття історії чи навіть розуміння всієї реальности під кутом історії зі сторони філософської думки і християнського розуміння історичних процесів. На філософській площині вистачить кілька слів про значення сенсу історії і про її короткий філософічний розвиток. На християнському полі розглядатимемо суб'єкти історії і її біблійне вираження, де осередком є Ісус Христос. Відтак подамо історичне завдання Церкви й теології історії, на якій грунтуватиметься сама енцикліка "Сотий Рік".

1. СЕНС ІСТОРІЇ

Під сенсом історії можемо розуміти здатність суб'єкта ставити себе перед простим виникненням чи динамікою фактів, які він розглядає в да-

* о. Діонізій Ляхович, ЧСВВ брав участь в міжнародній науковій конференції, яка відбулась у Львові в 1992 році на тему "Церква і Соціальні Проблеми (Енцикліка "Сотий рік")". Оскільки матеріали цієї конференції на жаль ще не опубліковані, то редакція "Місіонаря" вважає своїм обов'язком ознайомити читачів нашого часопису із християнсько-філософськими думками о. Діонізія Ляховича, ЧСВВ.

ній перспективі. Це те, що становить "історію". На тому самому рівні знаходиться і свідомість часового руху, що визначає людську природу, яка здатна спостерігати чи розуміти сам час. Іншими словами, історична свідомість - це свідомість індивіда, який сам є часовим, але рівночасно він і творець історії. Це свідомість приналежності до часу і рівночасно можливість її перевищити, оскільки індивід може її змінити чи перетворити своїми вільними рішеннями. Індивід, який доходить до історичної свідомості, з одного боку, бачить себе сином історії, бо народився в даному місці і часі та в конкретних історичних умовинах, але, з другого боку, він сам, або з іншими людьми, може стати творцем подальшої історії. В тому значенні в історії ніхто не є сам, бо його бажання і його ідеали є також ідеалами для інших.

Під сенсом історії можна ще розуміти не тільки свідомість зв'язку подій і фактів, але і розуміння та пряме знання зреалізованої рівноваги між фрагментарністю подій і їх всецілістю, тобто вміння їх поєднати і визначити їх сенс. Це є спостереженням і розумінням універсальності, яка переходить за межі обсягу індивіда, але він може їм надати особового, суспільного і трансцендентного сенсу.

Під сенсом історії розуміємо нарешті те, що називаємо історичним пізнанням, що є предметом філософії історії та історіографії. Історик і філософ як син часу, як той, хто стурбований його проблемами, повертається до минулого, щоб відбудувати і пояснити те, що створило історію. Але минуле для нього не буде нейтральним чи чужим об'єктом. Його інтерпретація обмежена проблематикою сучасності, так що він може її досліджувати й говорити про минуле від імені сучасності.

Минула історія, як історія взагалі, стає сучасною, бо вона уможливлює теперішність і є осмислювана в світлі сучасності. Хоч-не-хоч, але ми охоплені і скомпроментовані минулим. Минуле і теперішнє прямує до вищої синтези, що одночасно, є новим розумінням подій та основою майбуття. Таким чином, хто усвідомляє минуле, той має мати ясність теперішнього і перспективу майбутнього.

2. ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

Говорячи стисло, зазначимо, що західня Філософія має свій початок у Греції: Сократ, Платон і Арістотель - три велетні філософії. Але вони, однак, не посідали чіткого сенсу історії, і їх думка, по суті, не є історичною. Ідея поступу не була для них фамільярною, а якщо й була, то в дуже обмеженій формі. Платон не міг осмислювати історію, він радше старався від неї визволитись. Йому було потрібно вийти з часу, щоб дійти до його парадигми, а це - вічна ідея. Арістотель говорив про катастрофи, які завжди повертають людство до примітивного стану. Від нього бере початок еволюція, яка доводить його до вищого рівня цивілізації, аж поки не наступить нова катастрофа. І так триває вічно. Для Платона час - це життя душі, її рух від одного стану до іншого. Стоїки внесли навіть теорію циклічного знищення не тільки цивілізації на землі, але всього космосу, який періодично відтворюється в той самий спосіб, як і попередньо, навіть у найменших подробицях. Одним словом, грецька філософія веде до циклічного повторення всього: така доля світу, і вона спіткає саму людину. Древній грек жив у розмірах "міста-держави" і для неї, і тільки в ній він міг себе осмислювати. Зруйнована держава знаходиться в індивідуалізмі, він не має змоги відкритись для нового способу суспільства.

Перше осмислення часу і історії на основі інших Святих Отців і апо-

логетів приніс св. Августин, який є актуальним по нинішній день. Для нього нема трьох часів: минулого, теперішнього і майбутнього. Це радше "розтягнення душі" на всі ті три часи. Властиво є три теперішні часи: "теперішність минулого, теперішність сучасності, теперішність майбутнього" (Ісповідь XI, 20, 26). Історія осмислюється ним як постійний поступ, що має свій початок у вільній та любовній дії Бога у творенні світу і його входження в час, що доходить до вершини в особі Ісуса Христа. Осередком історії є смерть і воскресіння Ісуса, яке відкриває есхатологічну обіцянку. В тому очікуванні Каїн і Авель репрезентують два символи - гордє і послушне людство. В творі "Про Божу Державу" (De Civilitate Dei) він майстерно описує, що дві любові дали життя для двох держав: *земну* - любов себе самого аж до нехтування Богом; *небесну* - любов до Бога аж до нехтування себе самого"(XIV, 28). "Дві держави, одна злих, а інша -праведних продовжують свою дорогу від початку людського роду аж до кінця світу" (De cat. rud. XX, 31). Філософію історії Августина можна розуміти тільки у світлі об'явлення, тому його філософія історії - це раніше теологія історії. Від св. Августина почалася філософія історії, чи інакше кажучи, філософія історії має свій початок у теології історії.

Лише з гуманізмом і ренесансом та модерною філософією, зокрема у період філософії просвітительства починає розвиватись філософія історії. Акцент людської думки перейшов із середньовічного космоцентризму на антропоцентризм. Тут увага зосереджується на свободі людини. Аналіз свободи людини доводить, що людина перебуває між обмеженням і необмеженим. У кожному акті свого рішення суб'єкт пошукує самореалізування. В виборі обмежених речей у світі він вибирає, властиво, себе самого. Кожний вибір відкриває дорогу до іншого вибору. Але жодний вибір не задовільняє динамізму людської трансцендентності, перевищення себе самого. Мета людської свободи втікає від кожного зусилля схопити її і посісти. Динамічний характер людської свободи дає зрозуміти, що свобода є часовою чи історичною. Свобода - це сфера можливостей. Вільна людина відкрита до майбутності. На такій основі пізніше екзистенціалісти будуть розуміти історичність особи.

Філософія історії в період Просвітительства набула поступового, оптимістичного характеру щодо всецілого довір'я розумові і свободі людини, але вже тут зроджуються відмінні поняття історії. Одні наполягають на її трансцендентному змісті (Лесінг), інші - на природному процесі (Гердер). Кант хотів зробити синтез і розглядав історію під двома протилежними проспективами: іманентизмом і трансцендентністю. Філософія Канта дала поштовх до осмислення реальності як поступового процесу розвитку (Фіхте), а з Шелінгом історичні категорії входять у метафізику та теорію пізнання. Подальший розвиток історичного мислення пов'язаний із Гегелем, який всю філософічну систему будує на історико-діалектичних поняттях, як метафізичний пролог абсолютного духа. Марксизм (історичний матеріалізм) є нічим іншим як переворотом того історичного ідеалістичного мислення на іманентизм, де історія трактується на основі економічних відносин людини до світу і суспільства, які історично змінюються. Так, Гегель, як і Маркс, подають для історії іманентний хід і абсолютизують історію. Це раніше теологія історії. По суті речі нема місця в ній для випадковості, для свободи, для новості, для несподіваного. Не відкриває перспектив для осмислення історії.

(Далі буде)

Роман Брезіцький

ЧОТИРНАДЦЯТЬ СТАЦІЙ ХРЕСНОЇ ДОРОГИ

(у новелах)

НОВЕЛА І

ІСУСУ ХРИСТУ ВИНЕСЕНО СМЕРТНИЙ ВИРОК

Æ

Ось, привели. Високий. Кучері
горять і сипляться на плечі, як
перстені.
Великі сині очі. Лагідність і сум
Двома лілеями лежать на плесі
синім.
Уважні чоловічки - пуп'янки
лілей -
м'які, відкриті, чесні і високі.
Він дужий дуже. З вигляду і
так -
із погляду, із поруху, в
мовчанні.
Якась могутня сила б'є з Його
єства,
і смерть, що причаїлася в очах
Пилата,
впізнала раптом Хто Він є
і вперше за мільйони літ,
волає, перелякана й змаліла:
- Я умиваю руки! Я...
Але
Синедріону люттю злиті лиця
їй додають відваги. Смерть
летить і куряви гарячим язиком
сліди Ісуса злизує жаждиво...

НОВЕЛА ІІ

ІСУС ХРИСТОС БЕРЕ ХРЕСТ

Сліди Ісуса злизує... Та ба,
глибокі надто. Величезний
хрест
чужих гріхів, що купчились
віками,
розколює плече...
І навіть смерть не в силі

сягнути дна їх.
Вже сліди Ісуса
пускають золоте коріння
до рік, озер, материків...
А Смерть біснується потугами пилюки,
колюче гілля кидає услід.
Дарма.
В цвіт одягаються Ісусові сліди
І рвуть пелюстками тернові обручі!

НОВЕЛА III

ІСУС ПАДАЄ ПІД ХРЕСТОМ

Але той дивний хрест, як губка,
щомиті всотує нові гріхи землі -
і з кожним кроком важчає, мов скеля.
Ісус упав. То десь за океаном й поруч десь
брат брата вбив. І каїновий гріх
Ісусів хрест прийняв у себе тяжко.
Ісус упав.
Нагайка тне свинцевими кульками.
- Вставай! Неси! Агаарез проклятий, -
лютує смерть.

НОВЕЛА IV

ДО ІСУСА ПІДХОДИТЬ МАТИ

Свята Марія... мама...
вклякнула коло Сина,
віддала всю силу, яку мала, всю розпуку,
всі сльози, всю любов, всю лагідність яспу.
І встав Ісус, і скелю-хрест підняв!
Усмішки фарисеїв
зогнилим листям впали в пилюгу.
А Смерті сміх між ними щез, як вуж...

НОВЕЛА V

СИМОН ДОПОМАГАЄ ІСУСУ ХРИСТУ

Симоне! Ти в Єрусалимі був чи не найдужчим, кажуть чоловіком,
Тож встань, заплач і розкажи як затріщав хребет твій і плече напухло, посиніло, розкололось,

як чашечки колін зрадливо забриніли
й напнулись жили тятивою лука,
коли Ісусів хрест ти взяв на рамено...

Були в хресті тім і твої гріхи -
Малі, великі, давні, молоді.
І ти відчув вагу їх наяву.
Втікали сили, як пісок між пальці,
плече кричало з болю, як звіря.
Тиф на коліна впав. Лишалось сил аби
на Бога помолитися, що далі, далі, далі
бруд людських душ ніс в полум'я небес...
Нехай болить розколоте плече!
Нехай співає болем золотим
від щастя, що в пригоді стало
Ісусові. І людству, і тобі.

НОВЕЛА VI

ВЕРОНІКА ОБТИРАЄ ЛИЦЕ ІСУСУ ХРИСТУ

О, панно Вероніко. Люба панно.
Ви білим рушником, як білим снігом,
торкнулися Христового лиця -
і жар схолов, як вугіль почорнів,
і освіжилися, всміхнулись рани Бога,
нем од поцілунку. Тихо так
вуста зашепотіли: "Боже милий,
ми ж не достойні є твоїх великих мук!"
Та свиснув бич, вхромивши біль у спину.
- Неси! Неси! Доволі річ вести,
єси покійник вже,
амгаарез проклятий!-
заверещала Смерть.

О, панно Вероніко, в вашім домі
Ісус і ви, Ісус і ви.
Горить, горить червоно ваш рушник!
То божий образ, то лице Ісуса
кривавим потом палахтить на нім...

НОВЕЛА VII

ІСУС ХРИСТОС ПАДАЄ ДРУГИЙ РАЗ

Але той дивний хрест, як губка
щомиті всотує нові гріхи земні -
і з кожним кроком важчає, мов скеля.
Ісус упав. То десь за океаном й поруч десь
брат брата вбив. І каїновий гріх

Ісусів хрест прийняв у себе
тяжко.
Ісус упав.
нагайка тне свинцевими
кульками.
- Вставай! Неси! Амгаарез[7]
проклятий! -
лютує смерть.

НОВЕЛА VIII

ІСУС ХРИСТОС ЗУСТРІЧАЄ ПЛАЧУЧИХ ЖІНОК

Ісус побачив їх, заплаканих,
край шляху -
переродився, пересилив біль,
налились очі ласкою, як морем
І вихлюпнули сонце із глибин.
Жінки те сонце мили у сльозах,
як немовля у купелі гіркій...
- Приймаю ваші сльози. То -
любов. -
сказав Ісус, - воздам сторицею-
любов'ю.
Ви не за мною плачте, а за
тими,
хто мені спину тне бичами,
хто вирок смертний виніс і
приниш к,
хто вбив, хто вкрав,
хто храм Отця зганьбив,
хто рідну неньку не шанує
серцем,
хто пожадає жінку ближнього...
А я
на третій день, від нині
повернусь..."

НОВЕЛА IX.

ІСУС ХРИСТОС ПАДАЄ ТРЕТІЙ РАЗ

Але той дивний хрест, як губка,
щомиті всотує нові гріхи землі -
і з кожним кроком важчає, мов
скеля.
Ісус упав. То десь за океаном й
поруч десь
брат брата вбив. І каїновий гріх
Ісусів хрест прийняв у себе
тяжко.

Ісус упав.
Нагайка тне свинцеваими кульками.
- Вставай! Неси! Амгаарез проклятий, -
лютує смерть.

НОВЕЛА X.

З ІСУСА ХРИСТА ЗРИВАЮТЬ ОДЕЖУ

Ефеби крові хочуть й скорої розправи,
рвуть одяг, ніби дикі звірі
і діляться шматками між собою.
Прости їм, Отче. Жадібність сліпа.
Але й кривава, коли має владу.
Хай залишається їм шанс для каяття
ціною мого прощення.
Прости. Мо' їхні душі неживі, тумашні
хоч трошки оживуть од мого болю.
Не маю зла на них. Байдужості не маю.
Все витерплю. Твоя, мій Отче, воля.
Хай кров моя серед глухої ночі
освітить шлях їм, освятить...

НОВЕЛА XI.

ІСУСА ПРИБИВАЮТЬ ДО ХРЕСТА.

На хрест поклали. Руки розвели.
І тулубами налягли на кожну.
Ламали пальці, стиснуті у кулаки
І не могли їх випрямити доти,
аж поки сам я не дозволив це...
Я міг струснути їх, немов сміття сухе,
єдиним словом міг закамепувати,
але мільйони людських душ дитячих, ненароджених і сущих
ніколи б не прозріли й не знайшли б
дорогу з ночі, із полону смерти.
Он бачу я її, ту ненаситну Смерть,
ховається за римського солдата
і глипає з його очей на мене люто.
Сміється зараз. Подає катам
Страшні, великі чорні цвяхи...
Небесний Отче, чашу одверни!
Ти - Всемогутній. Дивлячись на це
Тобі ж багато важче, ніж мені!

НОВЕЛА XII.

ІСУС ХРИСТОС ПОМИРАЄ НА ХРЕСТІ.

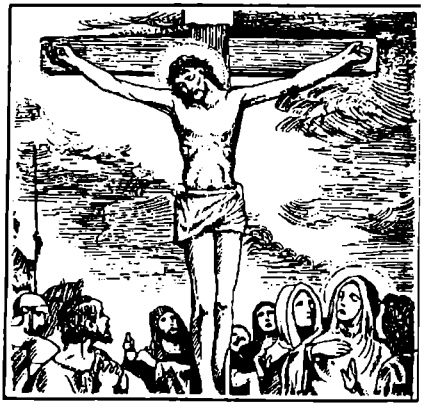

Ісус вмирає на хресті.
Довкруж
танцює смерть.
Спадає ніч
на цілий світ
І плаче Бог!

Марія-мама...
Ісусові тортури - чорний камінь
на її серце зрушив цілий
камінепад.
Вона найбільше й найстрашніше пережила:
убивство сина на очах...
Усе, що з ним творили -
з нею повторялось. Лише
страшніше у сто крат.
Йому ж бо тіло розпинали,
а їй - безсмертну душу Матері.
Душа не може вмерти
й затихнути, як тіло на хресті...
З розпуки можна було б
скам'яніти,
коли знімали Сина.
Ті страшні, ті чорні-чорні цвяхи
не вирвались довго-довго з
ран...
Якби Вона не вірила, що Він
на третій день не підведеться
знову -
умерла б там, на місці, коло
Нього.
А рани на долонях Сина
її злякали більше, аніж
смерть...

НОВЕЛА XIII.

ТІЛО ІСУСА ЗНІМАЮТЬ З ХРЕСТА.

Ісусова дорога хресна... А на ній

НОВЕЛА XIV

ІСУС ХРИСТОС ЛЕЖИТЬ В ГРОБІ.

Здається, все. Кінець. Гігантським каменем
закрито вхід до усипальниці Ісуса.
Не відкотити. Ні ввійти, ні вийти.
Солдати п'ють вино й сміються
з первосвященика - мовляв, вже з глузду з'їхав,
коло покійника поставив збройну варту.
Кого боїться хитрий Каяфа?
Отого бідака, що на хресті сконав?

Та Він же вмер! І навіть сотник списом
Його проткнув для певности.
Вода і кров...
Регоче солдатня. Здається, все.
Кінець.

Ісус лежить, замотаний в сударій...
Але день третій вже благословляється...
Принишкли птахи, трави і звір'ята.
Мовчить Єрусалим в передчутті...
А Смерть відчула щось, захвилювалася,
плечима вперлася в гігантський камінь той,
що вихід з усипальниці закрив.
Тримає люто.
Але здригнулася Голгота вся, і світ, і цвіт, і Каяфа -
Це всемогутній голос Господа-Отця
ту смерть, що камінь й охорону змів
І кличе Сина...

ЗАКІНЧЕННЯ

Господи Ісусе Христе, за всі Твої тяжкі страждання, які Ти зволив добровільно прийняти на Себе за мої гріхи, прийми від мене, хоч цю хресну дорогу, що її я відправив(-ла). І дай мені ласку, щоб я ніколи більше не ображував(-ла) Тебе своїми гріхами.

Небесний Отче! Жертвую Тобі Кров, терпіння й смерть Господа нашого Ісуса Христа на відпущення моїх гріхів, на дарування кар душам у чистилищі й за навернення грішників. - Амінь.

Павло Аллярд

ЖИТТЯ СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

МОНАСТИРСЬКЕ ЖИТТЯ

Василій п'ять літ був у пустині. Те, за що Григорій йому жартома докоряв, укриваючи під жартівливими словами свій подив, було правдивим: його суворість вибрала йому життя дуже тверде. Цей багатий городянин, - бо після поділу батьківських дібр кожда дитина Емелії була ще вельми багата, а невідомі причина добрам кождого з них іще додали вартість надзвичайну, - вибрав собі життя убогого. Одна туніка та й один плащ були його одягам, його ліжком - дошка або килим, постелений на землі; хліб, сіль, кілька зел вистачало йому на поживу; чиста гірська вода гасила його спрагу. Григорій Назіянзенський змалював влучним словом цього чоловіка чистого, убогого, вимарнілого постами, блідого із-за нічних чувань, кажучи, що він був "без жінки, без майна, що не мав майже ні тіла, ні крови".

В довгім листі до свого приятеля Василій описує життя аннезійських пустинників. Ми повинні його докладно розібрати, бо він дає перший зарис подрібних правил, що їх Василій пізніше напише; крім того цей лист містить у собі поучення, що їх відтоді він подавав товаришам свого затишку.

Ці поучення говорять на першім місці про спосіб внутрішнього життя, про працю душі. Душа повинна старатися забути про все минуле, про свої почування, справи, погляди, приємності, привички та створити в собі порожнечу; вона має стати мов та воскова табличка, що з неї стираємо старі букви і що готова є приняти нове письмо. Першою умовою, щоб дійти до того стану, є відділитися цілком від світу. Треба, отже, вибрати, як це зробив Василій, місце, де не доходили б чужинці і де ніщо не переривало б самітного розважання або спільних духовних вправ.

Там то, як тільки засіріє, встають, щоб молитвою та співом гимнів величати Бога; відтак, коли сонце піднесеться повище крайнеба, беруться до ручної праці, праці переплітаної молитвою та "приправленої піснями". Кілька годин на день присвячено читанню св. Письма. Василій, що разом з Григорієм читав його, якщо не критично, то принайменше звертаючи увагу на його пояснення і коментарі, здається займався тут тільки його практичною стороною, а саме зростом морального життя, який кождий матиме змогу добути з читання св. Книг. Пам'ять й увага тут відіграватимуть свою ролю, бо буде треба зберігати в пам'яті святі постаті, що їх стрічаємо в Біблії, та вдивлятися в них "мов у живі статуї та оживлені образи". Це чергування молитви і студій зробить душу спосібною піднестися до "красної молитви", до молитви, "що вливає в душу ясне пізнання Бога, повсякчасне почуття його присутности та вчинить з неї справжню його святиню".

В гуртку, що ним кермував Василій, нема безпастанного мовчання; однак і самі розмови повинні бути після правила: не говорити безцільно і

не ставити підступних питань; не відповідати без думки, не суперечити; не боятися виявити своє незнання і вчитися від тих, що знають та приписувати заслугу другим з того, чого навчилося. Насамперед розважити, відтак говорити. Бути для всіх милим, в розмові сердечним, не весальчаком, люб'язним в пораді, в напімненнях без терпкости, покірним у собі, коли треба поправляти братів. Панувати навіть над тоном голосу, що не повинен бути ні занадто низький, щоб не бути незрозумілим, ні за високий, щоб не статися докучливим.

Гострий для інших, як і для себе, Василій хоче, щоб його черці звичайно мали очі спущені, волося неплекане, одяг простий, погляд покутників, покірний і сумовитий. Ряса буде стягнена поясом і повинна бути та сама, як у зимі так і в літі, досить груба, щоб не потреба було другої на великі морози. Носитимуть черевики прості, але міцні. Харчі будуть складатися з хліба і ярини; будуть пити тільки воду; на двадцять чотири годчини - лише одну посвятиться на їду, що буде зачинатися і кінчатися молитвою. Як харчі, так і сон буде легенький, будуть вставати рапенько; "чим для других світанок, тим для слуг Божих полудень".

Такі то гадки мав Василій у початках свого уєдинення в листі до свого приятеля. Під час свого довгого побуту в Понті він не перестане їх удосконаловати і докладніше означувати. Розважання, молитва, читання, конечність відповідати на питання своїх монахів піддали йому тоді багато (думок для) письм аскетичних: найважнішими (вповнені автентичними) є два трактати, через які він стає законодавцем монашого життя в Азії. Використовуючи свій власний досвід та досвід своїх попередників, уклав він спочатку збірку з п'ятдесяти і п'яти правил або краще витяг із п'ятдесяти і п'яти розмов, творячи ряд "духовних читань", як нині ми їх назвали б, на найважніші питання монашого життя, уложені не після методичного порядку, але, без сумніву, в міру як перед ним самим або перед його монахами вони виринали. Тим чином, як то пригадує пролог, ця праця є з того часу, коли Василій мешкав "у затишнім місці, зовсім далеко від гамору зовнішнього світу", тобто в своїй пустельні над берегом Ірису. Друга збірка, що містить триста тринадцять правил, менше розвинених, належить, мабуть, до іншої доби його життя та була, якщо не зладжена, то бодай викінчена або упорядкована в Кесарії; а втім такі самі гадки стрічаємо як в однім, так другім творі, а більша їх частина є вже в зав'язку в Василієвім листі до Григорія.

Під час своєї подорожі по Сході бачив Василій наперемінну або рівночасно два види цього життя. Серед спечених пісків Єгипту, та на горах Малої Азії, з кліматом часто дуже гострим, розмовляв він із пустинниками, що замешкували печери або відокремлені келії, за прикладом перших Отців пустині. Деінде вступав до монастирів, переповнених монахами, що жили під одним настоятелем серед молитви та праці. У виборі між самотниками та спільножителями він рішився скоро. Одні та другі були вже дали великих святих Церкві; однак у житті в перших добачував він підводні скелі, яких не спостерігав у житті других, захоронених послухом і карністю перед небезпекою самообману або гордости, на яку були наражені найслабіші з-поміж пустинників. Та однак устрій деяких єгипетських монастирів вдовольняв його тільки наполовину. В злуці багатьох соток людей, як це бувало по деяких із цих домів, де були заступлені всі ремесла і де інколи траплялось до сорок відділів ріжних робітників, бачив він забагато руху, забагато справ, забагато метушні. І так старався він, каже св. Григорій, утворити мішану форму між великими монастир

ськими колоніями і самітними келіями анахоретів, щоб з'єднати богомільне життя цих останніх із трудящим і діяльним життям перших.

Цей спосіб монашого життя був у монастирях середніх розмірів, з невеликим числом мешканців, де настоятелі могли безпосередньо стикатися з кожним братом і де потреби матеріяльного життя не змушували міняти працю, однаково спасенну як для тіла так для душі, на промислові або торговельні підприємства, шкідливі духовному життю. Знаним було, що в Тавенні св. Пахомій був змушений скартати прокуратора одного зщі своїх монастирів за те, що в купні збіжжя і продажі обуви цей монах зробив за добрий інтерес. Так не буде в монастирях, що їх урядив св. Василій. Трудпощі, сполучені з приняттям монахів, проби наложені на їх покликання не позволяють, щоб вони були численні. Також настоятель знає всіх своїх підданих. Він має обов'язок поправляти кождого зокрема, як, навпаки, кождий із них - відкривати перед ним свою совість. Ручна праця є обов'язковою; однак вона є так попереривана молитвами, що монахи не будуть могти тратити внутрішнього духа. Крім молитов вранці (утреня) і о півночі (полуношниця), що найменше п'ять разів на день, в третім, шостім, в полудне, в дев'ятім часі, зі сумерком, (вечірня) монахи переривають кожду матеріяльну працю, щоб спільно величати Бога. Кожний мусів вибрати собі або приняти якесь ремесло: однак ці ремесла не є численні і Василій поручає тільки ті, що не мішають спокою побожного життя та не змушують часто виходити ні по закуп сирівців, ні на гамірні торги, щоб продавати свої вироби. Оскільки це можливе, треба ці вироби зужити на місці, щоб настоятелі монастирів не потребували прийматися подорожей, що розсівали б їхню побожність; у виїмкових випадках, де буде потреба, будуть старатися в дорозі виповняти всі вправи, приписані правилами, мешкатимуть разом і передусім у побожних християн, уникати ярмарків, навіть тих, що відбуваються при гробі йкогось мученика".

Причини, що для них Василій воліє так уладжений монастир, як пустельню, є дуже гарні. "Самітне життя, каже він, має тільки одну ціль, свій хосен". Однак любови ближнього нема там де вправляти. "Якщо ми живемо посторонньо від людей, ми не можемо ні тішитись зі щасливими, ні плакати з тими, що терплять". Вправа в багатьох чеснотах тим чином є спараліжована. "Наш Господь мив ноги своїх апостолів: ти ж, що живеш самітно, кому митимеш? Кому будеш услугувати? В чиїх очах станеш добровільно останнім?... Бо як же ж вправлятиметься в покорі, хто не має перед ким упокоритись? Кому покаже милосердя той, що не має ближнього? Як навчиться терпеливости той, що його бажанням ніхто не противиться?" Пригадуючи з псаломопівцем, що добре, солодко і спасенно є мешкати браттям разом, заключає, що служити Богові спільно, найліпше відповідає духові Старого і Нового Завіту.

Було це природним, що монастирі стали вогнищами християнського виховання. Не знаходимо в римськім світі нічого подібного до того, чим є в нас "інтернати": всі школи державні чи приватні були "прихожими", учні поміщувалися в своїх родин або в місті. В суспільності, ще повній поганського зіпсуття, в якій прилюдне навчання було ним сильно просякле, багато родичів бажало, щоб їх діти користали з побожних заведень, що їх так велике число творило монаше життя і де тільки освічених людей, часто й самі давні професори шукали захисту. Орудників, конечних до науки, вчителів, книжок було там доволі, а до того ще карність і зібрання духа. Щоб ужити їх до цього діла, треба було тільки згоди монахів. Багато

було й таких родичів, що приводили своїх синів до монастирів із просьбою, дозволити їм там мешкати і вчитися, часто також виражиючи надію, що вони відтак посвятяться на службу Богові. Василій далекий був від цього, щоб не прияти той ніжний і дорогоцінний депозит. "Господь сказав: Дозвольте діточкам приходити до мене, - й Апостол похвалив тих, що від найраньшдої молодости виховувалися на св. Письмі".

Св. Василій додає, що діти, в яких відкрилося б якийсь особливіший хист до якого мистецтва, могтимуть ходити на лекції професорів і поза монастир, тільки за умовою, що приходитимуть їсти і спати до монастиря.

Ось така є програма правдиво благородного виховання; той, що за нею іде, стає благородним. Монастирські учні не могтимуть вступити в монаший стан, "зложити обіт дівства", хіба, коли душа, "цей м'який віск, на якім самі від себе зазначуються всі перші враження", утвердиться , усталиться через працю розуму, розсудок і схильність до добра. Такий рішаючий крок повинен бути "ділом зрілої і досконалої застанови". Цей акт буде випереджений зрілим іспитом та особливішими розважаннями, які буде відправлятися під час довгого уединення. Відтак візьметься пастирів Церкви за суддів і саме їх осуд вирішить, чи монаше зобов'язання має бути прияте. Щодо учня, що не буде відчувати цього покликання, випуститься його на світ при кількох свідках.

В одним зі своїх правил св. Василій, здається, наказує монахам відректися своїх дібр, коли вибирають монаше життя. Вони не можуть мати, каже він, духа свобідного від прив'язань і земських неспокоїв, якщо затримають багатство з журбами, що їх воно за собою тягне. Це терня з притчі, що заглушує Боже слово. Однак обов'язок монаха зректися своїх дібр не є в тім, щоб позбутися їх якнебудь. Він не повинен лишати їх своїм, бо це не значило б направду їх виректися. Також не повинен повіряти роздачі дібр першому ліпшому. Він має уважати їх немов за посвячені відтепер Богові та з цією гадкою вживати їх на добрі діла, чи то власними руками, якщо вважає себе до того спосібним, чи то через відпоручників, старанно вибраних і поважно випробуваних. Цей приказ, без сумніву, видається твердий; однак треба було протидіяти старинному егоїзмові, а Василій зрештою не жадав нічого, чого своим прикладом не показав би. Пригадуємо собі, що тоді, коли покидав він світське життя, щоб віддатися зовсім Богові, його першою гадкою було продати свої добра і зробити з того дар убогим.Він це зробив постепенно з тою второпністю, яку сам поручає, роздлюючи свою батьківщину не якнебудь, але з застановою. Його брак, Григорій Ніссійський, показує нам, як він постепенно ділить свої добра в ріжних часах свого життя, даючи одну частину убогим перед тим, як став священиком - це значить, в часі свого самітного побуту в Понті, - одну частину під час свого єпископату, аж дійшов до того, що зовсім нічого більше не посідав та що міг нагий іти за нагим хрестом свого Спасителя.

МІСТЕРІЯ СНІГУ

"Обмий мене і стану біліший від снігу"

(Пс. 50, 9).

Білий сніг на хіднику великого європейського міста... Яка дивовижність, рідкість, краса. З трепетом ловлю цю швидку і неповторну мить. Бо через якусь хвильку це видиво буде кимось побачене і змінене. Прийде якийсь інший шукач і відкриє його первісну красу. Або з-попад багатоповерхових велетів проб'ється сніг сонячного проміння і сніжок заряснє сріблястими сльозами та почне танути.

А зараз він ніжно, як пушок на долоні,простелився на землі. Звідкіля земля отримала таку теплу перину? Яким чином ця маса різноманітних сніжинок зіткала таке досконале покривало? Чому такі грайливі усмішки випромінює на нас світло цих білих кристалів?

Очам стає боляче і вони мимоволі відвертається від цього незбагненного дива. Хто сказав, що на землі майже все людиною відкрите і вся природа вивчена?! Але ж цей сніжок ще ніхто небачив і не торкався його. Яка велика незглибима таємниця життя!

Серце ніяковіє, що через якийсь час я знищу цю неповторність, а на снігу залишиться людська печатка-слід.Пізніше з бистротою довершиться руйнація цього таємничого Божого витвору. Як хочеться ще і ще напоюватися цією красою та зберегти її небесну чистоту...Так небесну, адже цей сніг посланий з висот і таїть в собі часточку небесної синяви. Як радісно відчути зустріч з небом на цій пустинній землі.

Перед очима лише краєць неба. А яке воно ціле небо? О, ця безкрайня світлість, білизна, недоторканість. Як спрагло єство за цією небесною красою і як прагне її осягнути. Тож буду приходити якнайраніше і буду причащатися цими небесними дарами, котрі так щедро з неба зсилає Творець. Шкода,що це снігове диво топиться і повертається до небесної оселі

Але я вірю що є такий сніг, що не піддається зміні і таїть в собі вічну радість, теплінь і любов. Невже ж ця білизна десь там далеко від нас? А може вона скривається десь тут, біля мене, в глибині душі? Але чому моя душа така темна і холодна? О леле, таж вона така далека від неба, забула про нього і не очікує тих сніжистих дарів. Проте і в ній колись також була така невинність, чистота і недоторканість...Була і буде! Бо променіє спасенний сніп Божої ласки і зодягнеться душа білою пеленою святості.

Прости мені Боже за цю занедбану красу душі і прикипену налітом її чистоту.Господи! Принеси в моє життя кучугури небесного, прозорого снігу і притруси мою грішність його білизною та тишею.

Варшава 1993 р.
ГРИХОД

НАШІ ДОПИСУВАЧІ

Наталія Богуш

ВИБІР

Ісус покликав. Він сказав: "Ходи!..."
І Ти покірно на цей шлях ступила,
Йому єдиному Ти серце віддала,
Бо більш від світу Бога полюбила.
Маленька іскорка любові зайнялась
І розпалила цей вогонь довкіллі
Його не загасити вже повік -
Він поклик дав у серці і сумлінні.
Ти роки вірності навіки принесла
І на вівтар зложила з серцем своїм
Обручницею стала Ти Христа
До боротьби готовою, як воїн.
А праця тут нелегка, бо жнива - великі,
А робітників так мало...
Тому серп віри в руки Ти взяла
В любові і надії за начало.
Будити душі, кликати вперед
До світла за правдиву цю дорогу
Покликана, Ти, Сестро, відтепер
Веди ж дітей до Отчого порогу!
Гори, вогонь любови, й запали
Усіх, хто хоче теж Тобі служити
Нові покликання в Служебниці веди,
Щоб Місію Спасення сповити.

Олександра Васюта

НАШ МІСІОНАР

До церкви ми спішили,
Бо церкву ми любили.
Ще як дітьми ми були
Дорогу в церкву ніколи не забули.

"Місіонар" нам отці вручали
І слово Боже доручали
Щоб людьми пести.
І ми ішли і розносили.

Дитячими серцями ми розуміли,
Що сіє він слово правди і науки.
Він вчить як жити, як горе переносити,
Як Бога і Україну любити.

Коли держали ми його дитячими руками
Ми в людські очі придивлялись
І з радістю тим людям вручали,
Які його любили і чекали.

Але також інших людей ми зустрічали
Очі яких холодом і лютістю палали.
Слова Божого вони не розуміли
І прийняти його додому не хотіли.

Та все проходило, миналось
Як вода у срібнолитому Сяні.
Ми росли і поволі забували
Все те, що так любили і в серці зберігали.

А час ішов, і Сян шумів...
Роки ті відійшли в минуле,
Лиш церква мовчазна стоїть.
Як свідок цих далеких літ.

Тихон Лещук

ЗА МОЛИТВОЮ

Хто з боку у церкві клякнув в молитвах,
Пречистій складає подяку?
Чи може душа у життєвих гріхах?
Чи гірко старому вояку?

А може людина з далеких світів
У Храм завітала нечайно?
А може хтось з наших героїв-борців,
Що чудом спаслись незвичайно?

А може за друга душа палахтить
І просить свят-мати Месії?
А може за себе, і може в цю мить
Знаходить рятунок надії?

А може за тата, за маму, дітей?
А може за тих, хто в чужині?
А може прикляк за нещасних людей,
Що гинуть в Чорнобиль-руїні?

Хто він? І за що? За провини незгод
Складає молитву так ревно?
А може за наш український народ
Благає Пречисту натхненно?

О Матінко Божа в своїх молитвах,
Заступишся, Ненько, напевно,
Пішли цій людині щасливіший шлях,
Я також благаю душевно.

ЛЕГЕНДИ ПРО ХРИСТА

БДЖОЛА "МЕТА"

Тої днини вона ніяк не могла працювати. Було дуже гаряче, духота нестерпна, а вітер котив тумани пороху по дорозі.

А в Єрусалимі теж діялося щось незвичайне. На вулицях збиралися юрби народу, а довгий похід вояків провадив на гору Голготу якогось чоловіка, що упав під тягарем хреста.

Бджола, обезсилена й утомлена, присіла на низькому кущику теребінти, що самітно виростав на узбіччі гори. Відсіля могла вона бачити все, що діялося довкола.

На верху Голготи стояли три хрести, а на одному з них розп'ятий був Він.

- Чоловік, що всім добро творив! - мало не скрикнула Мета. - Вона знає Його. І їй Він раз поміг, коли потопала в ставі Амігдальону, перевантажена медом. Підсунув їй листок і врятував. А тепер ці нелюди завдають Йому таких тяжких мук.

Блискавкою злетіла Мета вгору і присіла на рамені хреста.

- Як йому помогти? Ах, як я можу Йому помогти? - билася з думками, дивлячись на облите потом і кров'ю обличчя Спасителя.

Та ось побачила жайворонка, що видзьобував колючки з тернового вінка на голові Ісуса.

- Ах, якби в мене такий дзьоб, як в оцієї пташини, - зітхнула Мета. - Умить повиривала б усі тернові колючки. Ах, якби в мене були зуби дикої звірини, умить розшматувала б оцю жорстоку юрбу під хрестом. Та хто це та заплакана, прибита горем жінка? Чи не Мати Розп'ятого? А цей молодий юнак, мабуть, один з Його вірних учнів... А де інші Його ісповідники? Я ж бачила, що ходили за Ним, слухали Його наук і шукали ліків на недуги і смерть.

Губи Розп'ятого легенько заворушились. Мета припала Йому до грудей. "Пити!" - почула тихий шепіт.

- Зараз! Зараз принесу води з потічка, - і рвонулася злетіти в долину, але в цей момент один з вояків підніс Христові на трості трубку, намочену оцтом і жовчю. Меті аж у голові закрутилося від осоружного запаху.

- Тварюки! Катюги! Я зараз води принесу, меду принесу...

Мов камінчик, кинений з пращі, спустилася вниз на луги Геброну й уже за часок сиділа при Розп'ятому і ніжно пересувала своїм язичком по висохлих губах, напоюючи їх холодною водою і солодким медом. Літала безупинно сюди й туди, щаслива, що може помогти Йому, покинутому всіма. Спішилася, бо надворі чомусь дуже хутко смеркалося, і якось дивна лиховісна темрява затягла спроквола все небо.

Та ось очі Розп'ятого на мить розкрилися, глянули на метушливу комашку, і дві великі сльозини, змішані з кров'ю з чола, скотилися на малу жалібницю.

А тим часом вартові вояки, щоб не лишати розп'ятих на хресті на час свята Пасхи, почали перевіряти, чи всі вони вже померли. Коли наблизились до Христа, побачили, що Він уже вмер. Тоді один з воряків підніс свій спис, щоб проколоти бік Ісуса, але в цю ж мить застогнав і опустив залізо.

- Проклята комаха! - крикнув, стріпуючи бджолу з руки і роздавлюючи її важким чоботом.

- Знаю, за що гину! - була остання жива думка в Мети.

У неділю вранці, ще сонце не зійшло і темрява вкривала землю, а Марія Магдалина і Сальомея спішили вже до гробу Господнього. Вони бачили напередодні, як справедливий Йосиф з Ариматеї клав тіло Христове у своїй скельній гробниці. А тепер ішли туди з пахучими олійками з мирри й альоє*), щоб намастити тіло Вчителя.

Коли прийшли на місце, побачили, що камінь при вході відвалений, а гріб порожній. Збентежені, не знали, що це значить - аж ось з'явився над гробом ангол у білій, ясній як блискавка одежі і промовив:

- Чому шукаєте живого між умерлими? Чи не провістив Він усе те, що з Ним сталося? Чи не провістив, що третього дня воскресне?

І жінки з радістю відійшли від гробу, щоб сповістити добру новину Його учням і вірним.

- Чи бачила ти, сестро, - заговорила по дорозі Марія Магдалина, - яку прегарну запинку мав ягол на своїй одежі, на правому рамені. Уся золота з переливом пурпури**), мов каплі крови, і з темними пружками. Такої запинки я ще не бачила в нікого.

- Запинка? - аж скрикнула Сальомея. - Невже ж ти думаєш, що це була запинка? Це, сестро, була бджола! Я теж задивилась на неї і бачила, як вона рухала крильцями й перебирала ніжками. Бджола! Кажу тобі, справжня бджола!

- Та звідкіля вона там узялася? - дивувалася Марія Магдалина.

- Мабуть злинула разом з янголом з небес, бо так самовпевнено сиділа на його рамені, - пробувала пояснити Сальоме.

І обидві жінки підняли очі до неба, немов шукали там воскреслого Вчителя і малу злото-пурпурову бджілку.

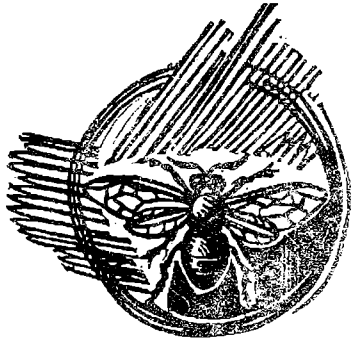

*)Мирра і альоє - рослини.

**)Пурпура - червоний кольор

* * *

Чин Отців Василіян на Україні нараховує 212 членів:

з них 2 єпископи, 74 священики, 23 брати, 25 студентів які навчаються у Варшаві, 6 - у Римі, 43 брати-Новики, 39 кандидатів.

Чин має 16 монастирів на Галичині та Закарпатті, 1 у м. Вільнюсі (Литва) та 1 у Донеччині (с. Званівка, Артемівського району).

* * *

З 1990 року у м. Золочеві постійно ведеться катехизація молоді і дітей у двох церквах (Вознесіння ГНІХ та св. Миколая) та у двох середніх школах (№ 1 та № 2). Тільки минулого року Братами Василіянами, Сестрами Служебницями та Сестрами св. Йосафата було підготовано до прийняття Першого Святого Причастя 8 груп по 70-75 дітей кожна. Проводиться передшлюбна катехизація молодих. З 1991 року проводиться катехизація учнів ПТУ; ось уже третій рік, як щонеділі відправляється св. Літургія для хворих у Золочівській лікарні. На запрошення командного складу військової частини Впр. о. Володимир Палчинський,ЧСВВ Ігумен монастиря проводить релігійні конференції воїнам. У Золочеві зорганізовано 10 гуртків Апостольства Молитви (3 для дівчат, 2 для хлопців, 5 для дорослих) та гурток Марійської Дружини для дітей. Проведена катехизація дітей у навколишніх селах: Монастирок, Ремезівці, Підгір'я, Лука, Вороняки, Хильчиці, Бунишин і Городилів. У селах Ремезівці, Підгір'я, Вороняки і Монастирок засновані Апостольства Молитви.

Підтримуються також зв'язки з Великою Україною: вже тричі з м. Дніпропетровська приїжджали діти, щоб тут вивчати катехизм та отримати християнське виховання. Отці Василіяни, Сестри Служебниці та Сестри св. Йосафата кілька разів їздили у м. Дніпропетровськ з місійною послугою; там проводилась катехизація дітей, багато з них було охрещено, приготовано до Першого св. Причастя.

Минулого року Отці Василіяни приймали дітей української громади м. Вільнюса, а з 19 по 22 січня цього року у Василіян гостював дитячий хореографічний ансамбль з м. Дніпропетровська в кількості 61 особи. Нещодавно розпочалася катехизація дітей і відповіді на запитання по районному радіомовленню (20 хв. ефірного часу щопонеділка) котру ведуть Отці Василіянського монастиря.

Отці часто подають свої статті на релігійно-моральну тематику у народний часопис Золочівщини "Народне Слово".

* * *

(ВР-УВ): - В цьому році будуть виходити у прямий ефір багатомовні програми телебачення, які охоплюватимуть коло 40 мільйонів глядачів всієї Європи та північної Африки. Програми виходитимуть мовами: англійською, французькою, іспанською, німецькою, італійською та арабською, і триватимуть 20 годин денно, а згодом цілодобово. Центральне бюро цих багатомовних програм розміщене в Ліоні, Франція, а в ньому об'єдналися: Італія, Бельгія, Кипр, Єгипет, Греція, Монтекарло, Португалія та Іспанія.

* * *

(ВР-УВ): - Міжнародна добродійна установа "Поміч Церкві, що страждає" за останні десять років видала 72-ма мовами 24 мільйони примірників "Біблії для Дітей", що в підзаголовку носить назву: "Бог говорить до своїх дітей". Цю Біблію особливо розповсюджується в країнах Східної Європи, що донедавна зазнавали переслідування від безбожницького комунізму.

* * *

У кожній країні світу католицька Церква розвивається та усучаснює свою діяльність. Ось так у далекій африканській країні Сенегал, в місті Дакарі, нещодавно відбувся дієцезальний синод. На ньому розглядались два питання: економічний стан дієцезій та парафій і апостолячт мирян. Кардинал Тіяндум, виступаючи на останньому пленарному засіданні цього синоду, уточнив, що кожен апостолят бере свій початок із хрищення, а полем його діяльності єж Церква і

суспільство. Він із задоволенням зауважив, що в Сенегалі, а зокрема в дакарській архідієцезії, постійно зростає апостолят католицьких мирян, та висловив надію на дальший підйом апостольської діяльності. Кардинал Тіяндум заохотив католиків-мирян до зросту у відповідальності та солідарності, до самовідданості в євангелізації Сенегалу.

Папа Іван Павло II, який кожного дня з батьківським серцем і стривоженою турботою поділяє страждання Пастирів та населення Боснії та Герцеговіня, викликані матеріяльним і духовним спустошенням внаслідок війни, яка не припиняється, надіслав Архиєпископові Сараєва, Владиці Вінкові Пулічу, листа, який має дату 2-го лютого, але був оприлюднений сьогодні, 26-го лютого.

Святіший Отець з трепетом звертає свої думки до трагічних ситуацій, в яких знаходяться численні родини, особливо діти, щодо яких Папа відчуває особливий обов'язок звернутись із взаклином до солідарності та щедрості усієї католицьуої Церкви.

У листі Іван Павло II докладно зупиняється на становищах сімей, які втратили когось із своїх членів, дуже часто й самі були наочними свідками їхньої загибелі.

Особливу увагу Вселенський Архиєрей звертає на ситуацію тих матерів, дружин та дівчат, які стали жертвами згвалтування, а відомо, що таких у Боснії та Герцеговині, десятки, якщо й не сотні тисяч. Солідарністю та зрозумінням католицька спільнота повинна підтримати цих жінок, які стали об'єктами такого жорстокого насильства. Невимовно трагічною є доля невинних дітей, які приходять на світ внаслідок такого насильства. Папа підкреслює, що ці новонароджені діти не мають жодної відповідальності за те, що сталось, вони невинні і їх не можна вважати агресорами. Треба розрізняти, - вказує Святіший Отець - насильствог, вчинене людьми, які зовсім втратили розсудливість і совість, і дійснюстю нових людських істот, які прийшли до життя.

Папа закликає католицьку спільному з любов'ю прийняти ці новонароджені, ні в чому не винні діти, поспішати з матеріальною, психологічною та духовною допомогою родинам, які знайшлись у таких ситуацях. Він пригадує Христові слова: "Хто приймає одне з таких дітей в моє ім'я, мене приймає", звертаючись також із заохотою, щоб католицькі сім'ї усиновлювали сиріт чи покинутих дітей з Боснії та Герцеговини, даючи їм тепло і любов нового сімейного вогнища.

Цими днями в Римі перебувають єпископи прибалтійських країн, які відбувають приписаний канонічним провом, щоп'ятничний візит "Ad Limina" - "До апостольських порогів", зустрічаючись із Папою. Святіший Отець зустрічається з кожним зокрема, відправляє з Владиками Службу Божу, а потім приймає їх також і разом. Ось так 25.2.1993 р. Іван Павло II приймав латвійських єпископів, звернувшись до них із закликом далі продовжувати відновлення католицької Церкви в Латвії, черпаючи натхнення з повчань II Ватиканського Собору. Схваливши героїчну стійкість католиків, які зберегли полум'я віри під час переслідувань радянського комуністичного режиму, Святийший Отець заохотив латвійських єпископів до відродження церковного життя.

Владика Яніс Пужатс, ризький архиєпископ, дякуючи Папі, висловив велику радість, з якою латвійські католики очікують у вересні приїзду Папи.

У Латвії на 2 мільйони 700 тисяч мешканців параховується півмільйона католиків. У склад католицькії Церкви входять дві дієцезії (Рига та Ліепая) та 192 парафії. Латвійська католицька Церква параховує 4 єпископи, 175 священиків і 30 сестер-монахинь.

* * *

(RV-УВ) Сьогодні опублікований Motu Proprio, тобто власноручний лист Папи Івана Павла II, яким припинено діяльність Папської Комісії в справах Росії, заступаючи її новою інституцією - Постійною Міжвідомчрю Комісією для Церкви у Східній Європі, згідно з Апостольською Конституцією "Pastor Bonus" - "Добрий Пастир". Новий папський документ, під заголовком "Europe orientalis" - "Східної Європи", має дату 15

січня 1993 року.

Після грунтових перемін, які настали в країнах, які належали до колишнього Радянського Союзу, із признанням основного права на релігійну свободу і, послідовно, з можливістю реорганізувати діяльність і громади католицької Церкви, уже не було більше причин, які привели до створення у 1925 році Папської Комісії в справах Росії. Однак, задля наслідків комуністичного атеїзму в громадському житті, а зокрема особливих умов, в яких перебуває католицька Церква на територіях, глибоко позначених православною традицією, потрібно мати на увазі вказівки II Ватиканського Собору щодо екуменізму.

Тому у компетенції новоствореної Постійної Міжвідомчої Комісії для католицької Церкви у Східній Європі входить справи католицької Церкви не тільки в країнах колишнього Радянського Союзу, включаючи також Азію, але також, коли потрібно, і в колишніх соціалістичних країнах, що теж зазнали духовного спустошення, викликаного атеїстичним комунізмом. У компетенції згаданої ватиканської Комісії входить:

1 - допомогти місцевим католицьким громадам відновити та зміцнити своє оновлення після десятиріч переслідувань;

2 - дбати про стосунки католицької Церкви з православною та іншими східними Церквами, які існують на тих територіях;

3 - сприяти діяльності різних інституцій, які допомагають католицьким спільнотам Східної Європи та координувати їхню діяльність.

У склад цієї нової комісії, яку очолює кардинал - Державний Секретар Ватикану, входять Секретар і заступник Секретаря Святої Столиці в справах стосунків з державами, Секретарі Східної Конгрегації, Конгрегації клиру (тобто священослужителів), Конгрегації Богові посвяченого та апостольського життя і Папської Радим сприяння єдності християн.

У згаданому документі Папа Іван Павло II підкреслює, що "недавній" історичний розвиток Східної Європи дозволив католицьким спільнотам наново відновитись і вільно проявитись. Однак, у цій новій ситуації, потрібно дати цим спільнотам таку підтримку, яка дозволить їм на батьківщині зміцнити своє коріння і розвинути свою спільність з іншими католицькими спільнотами світу.

Святіший Отець доводить до відома, що нова Комісія займатиметься справами католицької Церкви, як латинського, так і східного обряду, маючи на меті супроводити й сприяти апостольській місії католицької церкви в усій її діяльності, включаючи екуменічний діялог. Комісія перебуватиме у постійномуконтакті з різними католицькими допомоговими організаціями, щоб узгодити їхню діяльність та дати їй новий розмах

(RV-УВ) Нещодавно майже 300 дітей з чорнобильської зони змогли відпочити та зміцнитись в Граняно, невеличкому містечку поблизу Неаполю. Діти перебували в місцевих родинах, які добровільно виявили бажання прийняти їх у себе. Ця ініціятива місцевого комітету "Разом на захист життя" стала можливою завдяки сприянню італійської Ради Міністрів, яка виділила літак, який перевіз дітей з Києва до Італії. Український посол в Італії, Пан Анатолій Орел, відвідав Граняно, щоб подякувати сім'ям, які прийняли на відпочинок українських дітей. А діти, в свою чергу, виявили вдячність новим італійським друзям, організувавши крнцерт народних танців і пісень.

ПРИЙДИ І ПОДИВИСЯ

Якщо тобі вже 17 і ти відчуваєш, що не можеш зробити свого вибору в світі, знай: ГОСПОДЬ кличе тебе до спільноти своїх обранців, якими є монахи - "воїни Христові".

Не кожного він кличе до такого служіння, але тобі вготована особлива місія - бути пастирем душ народу Його.

Якщо ти готовий з мужністю зробити вирішальний крок, Отці і Брати монашого ордену Василіян допоможуть тобі здійснити твоє покликання. Тож прийди і подивись: може тут знайдеш правдиве своє значення і пізнаєш повну свою ціну в цьому житті.

Тебе чекає незбагненний світ трансцендентного буття - молитви. Молитви, яка стане твоєю зброєю і провідником на шляху пізнання таїнственних глибин створіння.

Прийди і подивись. Зможеш побачити і пізнати велику силу спільноти, що зоветься Чином Святого Василія Великого (ЧСВВ). Побачиш найбільший скарб нашого спільного життя - християнську любов ближнього, що її заповідав нам Господь.

Це орден з найдревнішою монашою традицією як в Східній, так і в Західній Церкві. Його монахи проповідують Слово Боже по цілому світі. Наш Чин один із небагатьох у Вселенській Церкві, який користується виключним Папським правом екземпції.

В нашу спільноту ввійдеш через дотримання трьох євангельських рад: абсолютного послуху - цим загартуєш свою волю; добровільного убожества - позбавишся прив'язання до матеріального світу; досмертної чистоти - зречешся тягару тілесних пристрастей.

Прийди і подивись!

Якщо ти зацікавився нашою інформацією, звертайся до нас за такою адресою:

292331, Львівська обл., Жовківський
р-н, Крехів - монастир св. Миколая, тел. 57-4-13.

Українська папська колегія св. Йосафата у Римі.